

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Український гідрометеорологічний центр

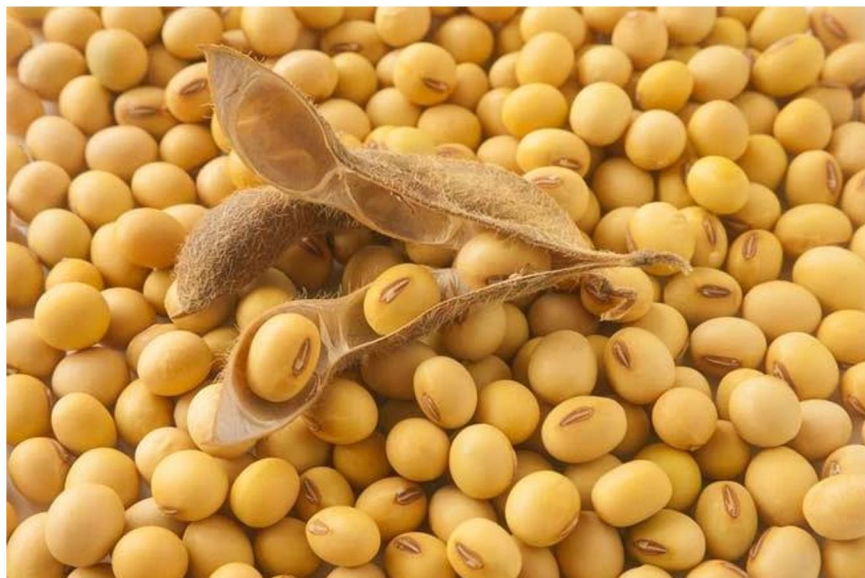
Агromетеорологічний бюлетень

по території України

за першу декаду вересня 2023 р.

№ 25

Видається з 1921 року

Київ 2023

Відповідальний за випуск
Відповідальний редактор

М.І. Кульбіда
Т.І. Адаменко

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

© Український гідрометеорологічний центр, 2023 р.

01030, Київ - 30, вул. Золотоворітська, 6-в
тел. 234-85-39

Метеорологічні умови першої декади вересня 2023 р.

У першій декаді в Україні переважала дуже тепла для початку вересня погода, із середніми добовими температурами на 2-3 °С вищими за норму, обумовлена, як і у попередній період, впливом потужного антициклону. В останні дні декади відбулося поступове зниження середньодобових температур до значень, близьких до норми. У кінці декади на Київщині та Черкащині спостерігалися перші заморозки на поверхні ґрунту та на висоті 2 см. Це одні із найбільш ранніх заморозків останніх десятиліть. Проте, переходу до осіннього температурного режиму із середніми добовими температурами повітря нижче +15 °С ще не відбулося, метеорологічне літо тривало по всій території.

Майже на всій території країни зберігався дефіцит опадів, лише в окремих районах західних, центральних, східних областей випадали дощі зливового характеру, часом у супроводі гроз та граду.

Тривалість сонячного сяйва. Сонячного сяйва за декаду до поверхні землі надійшло від 84 до 112 годин.

Температура. Середня обласна температура повітря за декаду у Сумській, Чернігівській, Полтавській та Харківській областях виявилася близькою до норми, на решті території країни – на 1,2-2,5 °С вищою за неї і становила від плюс 16,0 °С на півночі до плюс 21,0 °С на півдні країни.

Максимальна температура підвищувалася до плюс 26-29 °С, у південних, Дніпропетровській та Харківській областях – до плюс 30-33 °С, кількість днів із максимальною температурою плюс 30 °С і вище у цих областях становила 1-7 днів.

У найпрохолодніші ночі мінімальна температура повітря знижувалася у Волинській, Львівській, Івано-Франківській, Тернопільській, Хмельницькій та Чернівецькій областях до плюс 7-11 °С, на решті території – до плюс 2-6 °С (рис.1).

Поверхня ґрунту у найпрохолодніші ночі охолоджувалася до 0 °С - плюс 5 °С, у західних та Житомирській областях – до плюс 6-10 °С, у найтепліші дні вона нагрівалася до плюс 41-60 °С.

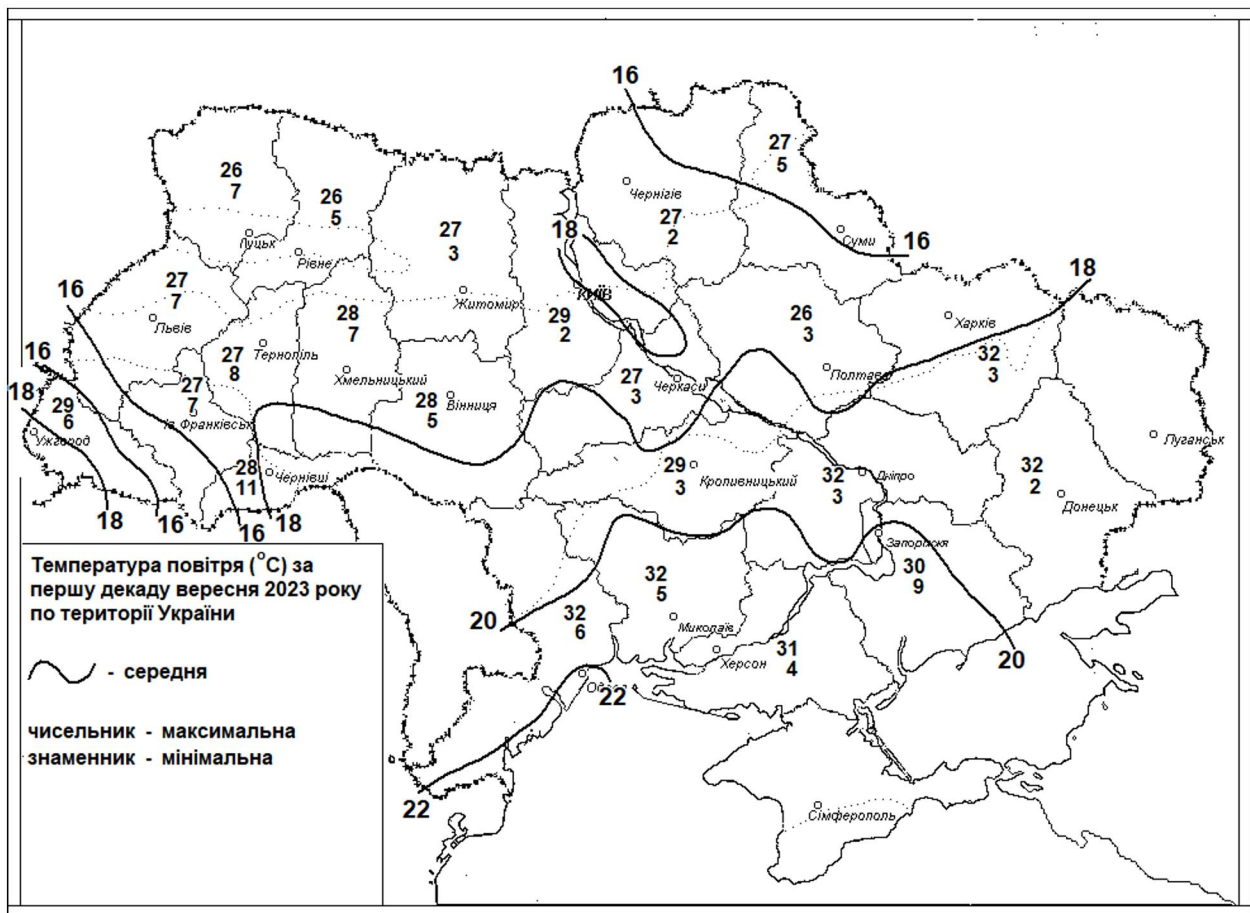

Рис.1 Температура повітря (°C) за першу декаду вересня 2023 року по території України

Місцями у Київській (на торф'яниках) та Черкаській областях у кінці декади упродовж 1-2 днів відмічалися перші заморозки на поверхні ґрунту та на висоті 2 см інтенсивністю 0 °C - мінус 3 °C.

Опади. Впродовж 1-3 днів по території країни відмічалися нерівномірні опади – від слабких та помірних, місцями до сильних дощів.

У Чернівецькій, Вінницькій, Івано-Франківській та Херсонській областях кількість опадів склала 64-126 % декадної норми (13-24 мм), у Полтавській, Чернігівській, Харківській, Хмельницькій, Львівській, Тернопільській та Закарпатській– 38-56 % (8-11 мм). На решті території опадів не було зовсім або їх кількість за декаду не перевищила 1-7 мм (7-32 % норми).

Добовий максимум опадів в окремих районах країни досягав 21-42 мм (1-2 декадні норми) (рис.2).

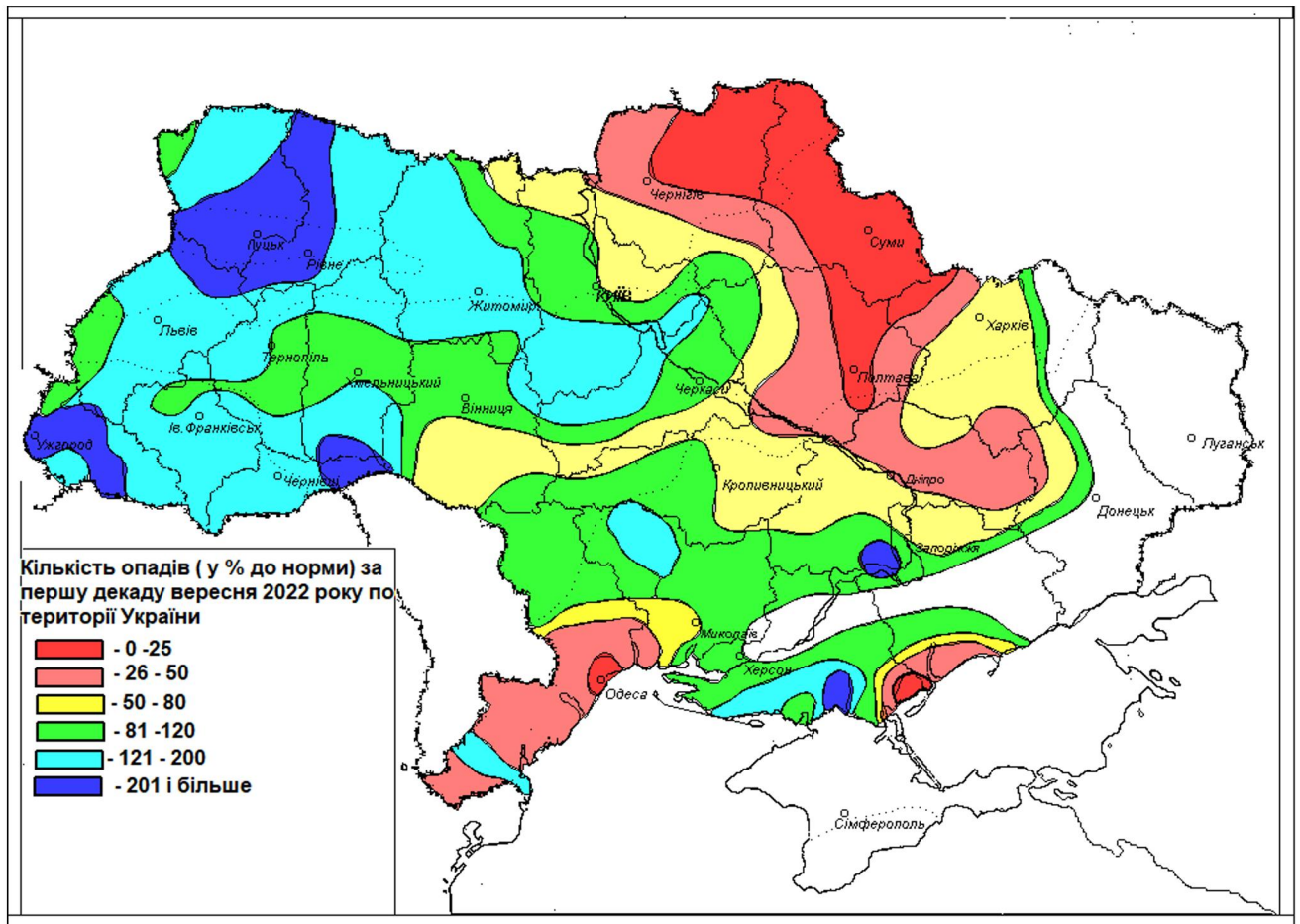

Рис.2 Кількість опадів у % до норми за першу декаду вересня 2023 року по території України

Середня декадна температура ґрунту на глибині 10 см становила від плюс 19 °С до плюс 26 °С.

Відносна вологість повітря в середньому за декаду становила від 49 % до 81 %. У більшості областей упродовж 1-6 днів у денні години відмічалось її зниження до 30 % і нижче.

Вітер. В окремих районах Миколаївської, Одеської, Кіровоградської та Харківської областей упродовж 1-3 днів відмічалось посилення швидкості вітру до 15-17 м/с.

Вплив погодних умов на стан сільськогосподарських культур

У першій декаді вересня, через дефіцит опадів на переважній частині території країни, суттєвого поповнення запасів продуктивної вологи не відбувалося. На більшій частині площ верхній шар ґрунту залишався сухим. Такі умови призводили до поширення ґрунтової засухи, що є

несприятливим для проведення сівби озимих культур під урожай 2024 року. Лише на окремих площах, де на початку вересня випадали дощі, ґрунт був слабко та добре зволожений.

Агрометеорологічні умови для завершення вегетації та збирання врожаю пізніх с.-г. культур були цілком задовільними, сонячна погода сприяла накопиченню цукру у плодах фруктових дерев та коренеплодах.

Теплозабезпечення

Станом на 10 вересня суми ефективних температур повітря вище +10 °С були вищими за середні багаторічні показники і по агрокліматичних зонах становили:

Таблиця 1

Агрокліматичні зони	Сума ефективних температур	
	вище +10 °С	
	Середня багаторічна (за період 1991-2020 рр.)	2023 р.
Степ	1305-1535	1355-1565
Лісостеп	1030-1295	1130-1325
Полісся	980-1110	1040-1175

Ріст, розвиток та вологозабезпечення сільськогосподарських культур

Озимина. Станом на кінець декади вологозабезпечення орного шару ґрунту на більшості площ, призначених під посів озимих культур, було недостатнім (11-20 мм) та незадовільним (менше 10 мм). На багатьох площах південних, центральних, Житомирської, Київської, окремих площах східних та Чернігівської областей орний шар ґрунту був зовсім сухий.

Достатнє та оптимальне вологозабезпечення (21-30 мм продуктивної вологи і більше) зберігалось (за рахунок зливових дощів у попередній період) у Закарпатській, Івано-Франківській, Чернівецькій, Волинській, в окремих районах Львівської, Хмельницької, Вінницької, Київської, Чернігівської, Сумської, Полтавської та Харківської областей (рис.3).

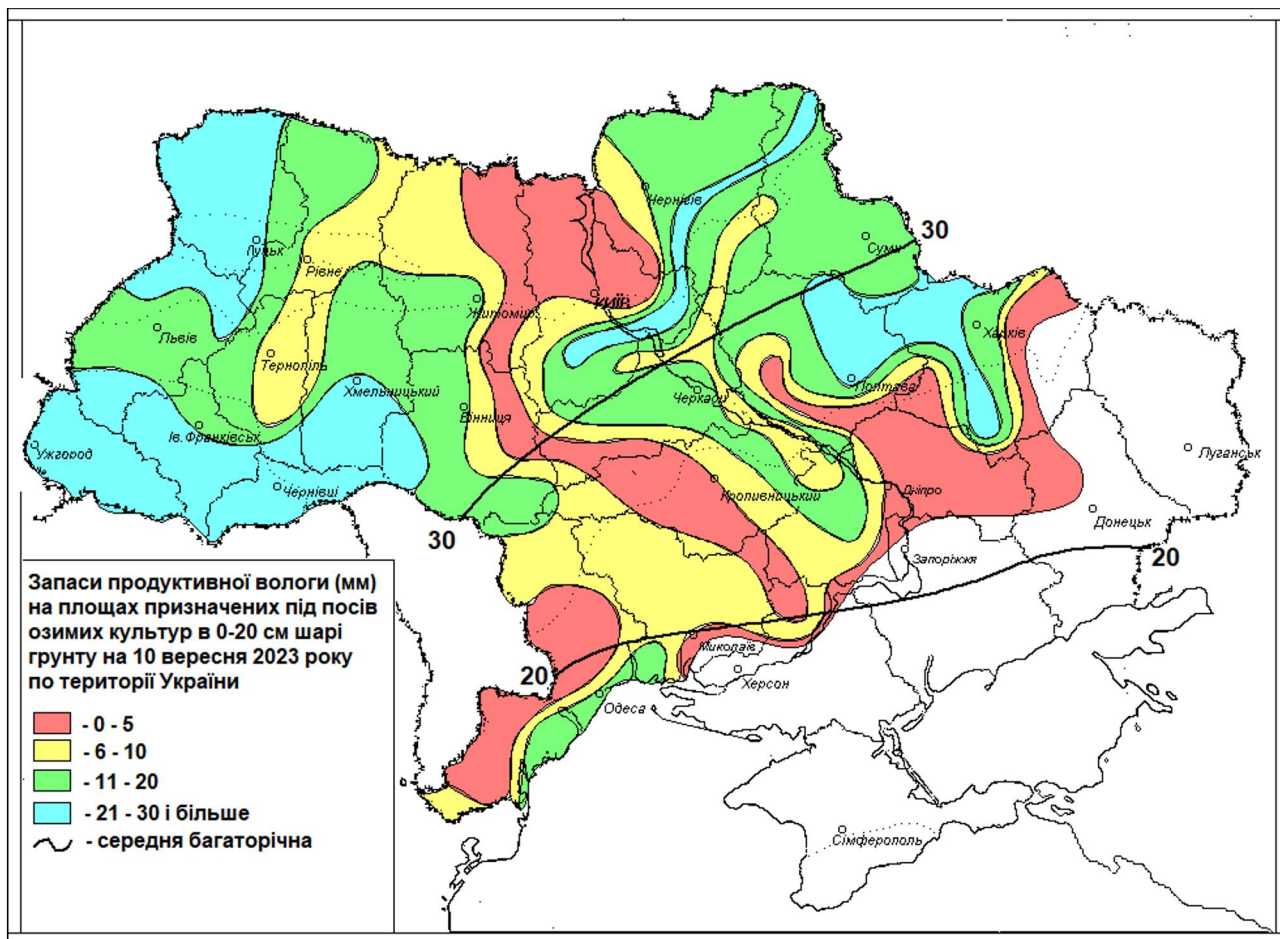

Рис.3 Запаси продуктивної вологи (мм) у 0-20 см шарі ґрунту на площах, призначених під посів озимих культур, станом на 10 вересня 2023 року по території України

В окремих районах північних, Вінницької та Харківської областей розпочалася сівба **озимої пшениці**.

Тривала сівба **озимого ріпаку**, на раніше засіяних площах відмічались сходи та утворення листової розетки. Стан рослин, що зійшли переважно добрий.

Зерно **кукурудзи** досягло воскової або повної стиглості, в окремих районах західних, північних та центральних областей рослини збирали на зелений корм. На одній рослині сформувалося 1,5-2,5 качани. Стан рослин переважно добрий.

У **гречки** тривало досягання та збирання урожаю. Стан незібраних рослин добрий та задовільний.

Зернобобові культури. У сої тривало досягання бобів, місцями у Кіровоградській, Миколаївській та Харківській областях розпочалося її збирання. Маса 1000 зерен становила 118-206 г. Стан незібраних рослин переважно добрий. Місцями на Черкащині відмічалось передчасне пожовтіння листків різних ярусів через засушливі умови.

Цукрові буряки. Тривав набір ваги коренів цукрових буряків, за даними метеостанцій на 10 вересня середня вага одного кореня склала 490-575 г. Стан буряків добрий.

Насіння **соняшнику** досягло збиральної стиглості, тривало його збирання. Стан незібраних рослин переважно добрий.

У картоплі тривало збирання урожаю.

Багаторічні трави (конюшина, люцерна). У трав тривало відростання після укосів та стравлювання. Висота рослин у кінці декади становила від 6 до 55 см. Стан багаторічних трав переважно добрий.

Городні культури. У капусти пізньостиглих сортів тривало формування головки та відмічалася її технічна стиглість, у **томатів** - бланжева та повна стиглість, тривав збір урожаю. Стан городніх культур переважно добрий.

Сади. Тривало досягання та збір урожаю зерняткових, пізньостиглих сортів слив та винограду.

Агromетeорoлoгiчний бюлeтeнь пo тeритopії Укрaїни

№ 25
2023 рік

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Український гідрометeорoлoгiчний центр, 2023 р.

Копіювання матеріалів цього видання без авторського дозволу заборонено, при використанні необхідно робити відповідні посилання.

Підписано до друку 12.09.2023 р. Формат 60x84/16. Папір ОФС
Ум.друк.арк.0,50 Обл.вид.арк.0,51. Тираж 3 Зам.

Відділ оперативної поліграфії
01030, Київ -30, вул. Золотоворітська, 6-в